

ПВНЗ УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА
Кафедра дизайну

Робоча програма навчальної дисципліни
ТЕОРІЯ ХУДОЖНЬОЇ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ
ОБОВ'ЯЗКОВА ДИСЦИПЛІНА

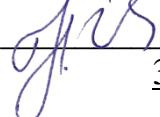
Освітньо-професійна програма другого рівня вищої освіти
за спеціальністю 022 Дизайн

Розробник:

Матоліч І. Я. доцент кафедри дизайну факультету архітектури,
містобудування та дизайну, кандидат мистецтвознавства.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри дизайну
факультету архітектури, містобудування та дизайну університету 30
серпня 2018 року (протокол № 1).

Завідувач кафедри
Кандидат мистецтвознавства, доцент

Н.М. Гілязова
30.серпня 2018 р.

ВСТУП

Дисципліна "Культурологія" або теорія культури є однією зі складових частин гуманітарного циклу дисциплін у вищих навчальних закладах. Це нова інтегративна галузь знання, що виникла на "перетині" кількох наук, таких як історія, культурна та соціальна антропологія, філософія, соціологія, етнологія, семіотика, синергетика, історія мистецтва, соціальна психологія. Вона інтегрує знання різних наук про культуру в єдину систему, формує уявлення про сутність, функції, структуру та динаміку культури як цілісного явища. Предметом її вивчення служить культура як громадське явище і спосіб життя людини, що виражає його родову специфіку, тобто розумність, соціальність, творчі спрямування, особистісність буття. Культурологія здійснює перехід від конкретних наук до цілісно-синкретичного дослідження культури.

Навчальна дисципліна "Культурологія", синтезуючи гуманітарні та соціальні знання, передбачає опанування сучасними методологіями та концептуальними підходами у вивченні культурних процесів.

У культурології розкривається процес розвитку теоретичної думки про культуру в процесі історичного розвитку. Висвітлюються проблеми типології і складових частин (морфології) культури, з'ясовується співвідношення понять "культура" і "цивілізація", описуються типи цивілізацій.

Культурологія покликана зіграти важливу роль в гуманітарній підготовці студентів, основною метою якої є готувати не просто фахівців у певній вузькій сфері виробництва і управління, а особу, що здатна до різних сфер діяльності, яка усвідомлено приймає рішення з політичних, світоглядних, моральних, естетичних і інших питань.

Мета навчального курсу – цілісне вивчення культурології в єдності трьох її основних аспектів: засвоєння загальнотеоретичних надбань, опанування типологічних характеристик основних культурно-історичних періодів, ознайомлення з основними культурологічними концепціями та теоріями.

Пререквізити: вивчення даної навчальної дисципліни студент розпочинає, прослухавши такі навчальні дисципліни як історія мистецтв, історія архітектури та містобудування, історія дизайну, теорія стилів.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Освітньо-професійна програма, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ESTS – 6	Освітньо-професійна програма другого рівня вищої освіти за спеціальністю дизайн	Обов'язкова (базова)	
Кількість модулів – 2		Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120		5-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи – 5		Лекції	
		36 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		20 год.	4 год.
		Самостійна робота	
		64 год.	80 год.
Вид контролю: екзамен			

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Поточне оцінювання студентів на семінарських заняттях здійснюється за чотирьох бальною шкалою, де «2» - незадовільно; «3» - задовільно; «4» - добре; «5» - відмінно.

Підсумковий контроль у вигляді екзамену проводиться у тестовій формі і оцінюється відповідно до шкали оцінювання знань студентів за ЄКТС

Шкала в балах	Національна шкала	Шкала ЄКТС
90-100 балів	5 «відмінно»	A
80-89 балів	4 «дуже добре»	B
65-79 балів	4 «добре»	C
55-64 бали	3 «задовільно»	D
50-54 бали	3 «достатньо»	E
35-49 балів	2 «незадовільно»	FX
1-34 бали	2 «неприйнятно»	F

МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

У процесі викладання навчальної дисципліни для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів передбачене застосування як активних, так і інтерактивних навчальних технологій, серед яких: лекції проблемного характеру, семінари-дискусії, презентації, метод проектної роботи.

Діагностика (моніторинг і перевірка) результатів навчання здійснюється шляхом виконання студентами:

- 1) тестових завдань;
- 2) написанням рефератів;
- 3) підсумкового екзамену у тестовій формі

Тест

(<https://drive.google.com/file/d/19zULAT8hRXtXuZcwJJarM82ux3NITxYR/vie>).

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль I.

Тема 1. Вступ. Культурологія як наука та навчальна дисципліна. Поняття і суть культури.

Культурологія як наука: становлення, цілі і завдання. Методи і завдання культурології. Структура культурологічного знання. Місце культурології в системі гуманітарних наук. Поняття "культура", його формування і філософське осмислення. Структура культури, її основні компоненти. Взаємозв'язок і взаємодоповнення матеріальної і духовної культури. Основні функції культури (адаптаційна, інтегративна, нормативна, пізнавальна, комунікативна). Головні елементи культури як системи (звичаї, норми, цінності, знання, значення). Типологія культури (поділ за носієм, за поширеністю у суспільстві, за основним споживачем і рівнем культури, за художнім стилем, за домінуючими формами, за динамікою соціально-історичних утворень). Основні культурологічні концепції: (еволюціоністська (Е. Тейлор, Л. Морган, Г. Спенсер, Дж. Фрезер, Л. Уайт), концепції циклічного розвитку (Дж. Віко, М. Данилевський, О. Шпенглер), психологічна (З. Фрейд, К. Юнг), соціологічна (М. Вебер, П. Сорокін), функціоналістська (антропологічна) (Б. Малиновський), марксистська (К. Маркс, Ф. Енгельс, В. Ленін), теологічна (Е. Жільсон, Ж. Мартен, Іоанн Павло II), ігрова (Й. Хейзинга, Х. Ортега-і-Гассет), концепція "осьового часу" (К. Ясперс)).

Тема 2. Генеза культури.

Генеза культури. Походження людини і культури. (теорії К. Маркса та Ф. Енгельса, Т. Роззака, Л. Мамфорда, М. Бердяєва, Ч. Маріса, А. Гардінера, К. Бюлера). Міфологічна модель світу. Первісна культура. Історія творення космосу з хаосу. Людина в первісній культурі. Анімізм, тотемізм, фетишизм, магія.

Змістовий модуль II

Тема 3. Культура та цивілізація.

Поняття "цивілізація". Співвідношення культури і цивілізації, відмінності між ними. Цивілізація як етап розвитку культури. Техніка, культура та природа людини. Проблеми сучасної цивілізації: екологічні, економічні, політичні, проблеми людини.

Тема 4. Художня культура.

Мистецькі напрями та функції художньої культури. Види мистецтва. Жанри мистецтва.

Тема 5. Історичні типи культури.

Світ і людина в архаїчній культурі. Антична культура. Культура Середньовіччя. Культура Відродження. Культура Нового часу. Культура Європи XIX ст. Європейська культура XX ст.

6 ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Назви розділів і тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	с	с.р.		л	с	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Змістовий модуль I.								
Тема 1. Вступ. Культурологія як наука та навчальна дисципліна.	12	5	2	5		3	2	10
Тема 2. Поняття і суть культури.	10	4	2	4				10
Тема 3. Основні культурологічні концепції.	11	4	3	4				10
Тема 4. Генеза культури.	12	5	3	4				10
Разом за модулем I	45	18	10	17		3	2	40
Змістовий модуль II.								
Тема 5. Культура та цивілізація.	9	4	2	3		3	2	8
Тема 6. Проблеми сучасної цивілізації.	8	3	2	3				8
Тема 7. Художня культура. Види і жанри.	8	3	2	3				8
Тема 8. Історичні типи культури. Архаїка – Відродження.	10	4	2	4				8
Тема 9. Культура Нового часу – XX століття.	10	4	2	4				8
Разом за модулем II	45	18	10	17		3	2	40
Екзамен	30							
Усього годин	120	36	20	34	120	6	4	80

РЕКОМЕНДОВАНА⁷ ЛІТЕРАТУРА

1. Бичко А.К. Теорія та історія світової і вітчизняної культури: курс лекцій. Київ: Либідь, 1992. 392 с.
2. Гейзінга Й. Homo Ludens: монографія. Київ: Основи, 1994. 250 с.
3. Гуревич П.С. Культурологія: учеб. для вузов. Москва: Гардарики, 2001. 280 с.
4. Історія світової культури: навч. посіб. / Л.Т. Левчук та ін. Київ: Либідь, 1994. 320 с.
5. Кармин А.С., Новикова Е.С. Культурологія. Санкт-Петербург: Питер, 2004. 464 с.
6. Культурологія: учеб. для студ. техн. вузов / Н.Г. Багдасарьян и др. Москва: Высш. шк., 2001. 511 с.
7. Культурологія. XX век: энциклопедия. Т.1. Санкт-Петербург: Университетская книга, 1998. 447 с.
8. Культурологія: навч. посіб. / О.І. Погорілий та ін. Київ: Вид. дім “КМ Академія”, 2003. 316 с.
9. Культурологія: навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів I-IV рівнів акредитації / Тимченко О.П., Сислюк Я.Г., Козій І.В., Сергеев М.В. Львів: Вид-во ЛКА, 2010. 152 с.
10. Культурологія: теорія та історія культури: навч. посіб. / І.І. Тюрменко, О.Д. Горбула. Київ: Центр навчальної літератури, 2004. 368 с.
11. Кравець М.С., Семашко О.М., Піча В.М. та ін. Культурологія: навч. посіб. Львів: “Магнолія плюс”, 2003. 353 с.
12. Кравченко А.И. Культурологія: учебник. Москва: ТК Велби, Изд-во Проспект, 2003. 288 с.
13. Лобас В.Х. Українська і зарубіжна культура: навч. посіб. Київ: МАУП, 2000. 224 с.
14. Макиавелли Николо. Государь. Рассуждения о первой декаде Тита Ливия. О военном искусстве. Москва: Мысль, 1996. 368 с.
15. Никитич Л.А. Культурологія. Теория, философия, история культуры: учеб. для вузов. Москва: ЮНИТИ – ДАНА, 2005. 559 с.

16. От философии жизни к философии культуры: сборник статей / под. ред. В.П. Визгина. Санкт-Петербург: Алетейя, 2001. 295 с.
17. Подольська Є.А., Лихвар В.Д., Іванова К.А. Культурологія: навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2003. 288 с.
18. Погорілий О.І. Соціологія культури: навч. посібник. Видання 2-ге, стереотипне. Львів: “Новий світ – 2000”, 2004. 334 с.
19. Українська та зарубіжна культура: навч. посіб / за ред. М.М. Заковича. Київ: Т-во “Знання”, КОО, 2001. 550 с.
20. Філософський енциклопедичний словник / голова редакції В.І. Шинкарук. Київ: Абрис, 2002. 743 с.
21. Шевнюк О.Л. Культурологія: навч. посіб. Київ: Знання – Прес, 2004. – 353 с.